

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА КИТАЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

Курсова робота з китайської філології

на тему:

**ФУНКЦІОНАЛЬНО-СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АНТОНІМІЇ В
СУЧАСНІЙ КИТАЙСЬКІЙ МОВІ**

Студентки групи кит 13-21

факультету східної і слов'янської філології

денної форми навчання

Освітньої програми

Китайська мова і література та переклад,

західноєвропейська мова

Спеціальності 035 Філологія

Спеціалізації 035.065 Східні мови

та літератури (переклад включно),

перша - китайська

Атрощенко Юлії Олександрівни

Науковий керівник:

ст. викл. Мерзлюк Д. О.

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

Київ – 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ АНТОНІМІЇ В СУЧАСНІЙ ЛІНГВІСТИЦІ	5
1.1 Антонімія як мовне явище: сутність поняття “антонімія” та "антоніми"	5
1.2 Стилістичне використання антонімів	9
1.3 Поняття антонімії в сучасній китайській мові	13
Висновки до Розділу 1	20
РОЗДІЛ 2 ДОСЛІДЖЕННЯ ФУНКЦІОНАЛЬНО-СТИЛІСТИЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ АНТОНІМІЇ В СУЧАСНІЙ КИТАЙСЬКІЙ МОВІ	22
2.1 Стилістичні особливості антонімів: явище антонімії в художній літературі сучасної китайської мови	22
2.2 Стилістичні особливості антонімів: явище антонімії в офіційно- діловій літературі сучасної китайської мови	24
2.3 Стилістичні особливості антонімів. Явище антонімії в усному мовленні: особливості антонімічних пар вигуків в сучасній китайській мові	26
Висновки до Розділу 2	30
ВИСНОВКИ	32
论文摘要	33
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	34

ВСТУП

У сучасному світі мова відіграє важливу роль у комунікації між людьми з різних країн та культур. Однак, кожна мова має свої особливості та характеристики, які відрізняють її від інших мов. У китайській мові, наприклад, антонімія займає важливе місце як у лексикології, так і в стилістиці. Тож використання антонімів є однією з характерних рис, яка забезпечує точність та експресивність мовлення.

Явище антонімі на матеріалі різних мов було предметом вивчення українських мовознавців Л. Лисиченко, М. Кочерган, О. Тараненко, і зарубіжних мовознавців Дж. Лайант (J. Lyons), Р. Марер (R. Murphy), Гао Цін-ци (高庆赐). Сунь Лян-мін (孙良明) Вей Цзянь-тун (魏建功) та інші.

Актуальність дослідження функціонально-стилістичних особливостей антонімії в сучасній китайській мові зумовлена спрямованістю сучасних лінгвістичних досліджень на функціональні студії, зокрема на функціонування мовних явищ в різних стилях. Також актуальність дослідження визначається необхідністю більш глибокого дослідження антонімії в китайській мові в сучасному українському китаєзнавстві.

Мета даної курсової роботи полягає у виявленні структурно-семантичних та функційних особливостей антонімів в сучасній китайській мові.

Дана мета зумовила необхідність розв'язання таких основних завдань:

- розглянути теоретичні положення вивчення функціонально-стилістичних особливостей антонімії в сучасній китайській мові;
- уточнити специфіку функціонально-стилістичних особливостей антонімії в сучасній китайській мові;
- визначити функціонально-стилістичні особливості антонімії в сучасній китайській мові.

Об'єктом дослідження стали антоніми сучасної китайської мови.

Предметом дослідження виступають стилістичні та функціональні особливості антонімії в сучасній китайській мові.

Матеріалами дослідження стали твори українських та закордонних письменників, таких як О. Гончар, “Циклон”, В. Симоненко “Впало сонце в вечірню куряву”,

老舍“林海”, а також закон про освіту Китайської Народної Республіки (中华人民共和国教育法) та Конституція Китайської Народної Республіки (中华人民共和国宪法)

Методи дослідження: у дослідженні було використано такі загальнонаукові методи як дедукція, аналіз, описовий метод для визначення теоретичних засад дослідження поняття та класифікації антонімії, а також визначення поняття “антоніми”; метод суцільної вибірки застосувала для відбору належного матеріалу дослідження. Контекстуально-інтерпретаційний метод надав можливість виявити функціональні та стилістичні особливості антонімів в сучасній китайській мові.

Практичне значення одержаних результатів роботи полягає в тому, що отримані результати можуть використовуватись в процесі викладання навчальних дисциплін: “Стилістика китайської мови”, “Теоретична граматики китайської мови”, “Лексикологія китайської мови”.

Курсова робота складається зі вступу, двох розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків, списку використаної літератури та додатків. Загальний обсяг роботи – 36 сторінки, використаних джерел –35.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ АНТОНІМІЇ В СУЧАСНІЙ ЛІНГВІСТИЦІ

1.1 Антонімія як мовне явище: сутність поняття “антонімія” та “антоніми”

Однією з проблем, яка традиційно привертає увагу лінгвістів є антонімія — одна з найскладніших лінгвістичних універсалій, підґрунтям якої є асоціація, побудована на контрастах, що відображають істотні відмінності однорідних явищ, предметів, дій, якостей. Антонімами вважають лексеми, що належать до однієї частини мови, означають протилежні вияви того самого явища, які взаємозаперечують, але водночас і вможливають один одного.

Дослідження антонімів – різноаспектна проблема. У окремих галузях науки антонімію досліджували такі українські мовознавці як: (Панько Т. І. “Українське термінознавство” 1994, с. 186); (Симоненко Л. О. “Антоніми в біологічній термінології” 1982, с. 29-31); (Южакова О. А. “ Антонімічні відношення у науково-технічному тексті” 2006, с. 141–148); (Козловець І. І. Антонімічні відношення у фінансово-кредитній термінології” 2001, с. 123-125); (Колган О. “Антонімія української гірничої термінології” 2008, с. 200-203) та інші.

За характером співвідношення коренів антонімічних лексем українські та закордонні мовознавці вирізняють різнокореневі антоніми, тобто ті, що мають різні протиставлювані основи. Наприклад: ніжний – грубий, бадьорий – стомлений, сміливець – боягуз, зустріч – розлука, тепер – колись; та спільнокореневі, у яких протилежність значень двох лексем є наслідком приєднання до того самого слова антонімічних префіксів або суфіксів, таким методом утворюючи антонімічні пари. Наприклад: законний — протизаконний, особовий — безособовий, готівковий— безготівковий, моральний—антиморальний, централізований—децентралізований, гармонійний—дисгармонійний, симетричний—асиметричний, плановий— позаплановий, балансовий—позабалансовий, виробничий—позавиробничий, звичайний—надзвичайний; *wise–unwise, clean–unclean; graceful–ungraceful, treated–untreated, wholesome–unwholesome, advantageous–disadvantageous, pure–impure,*

obedience–disobedience, righteousness–unrighteousness і тд. Проміжне місце між спільно- і різнокореневими антонімами посідають пари складних слів з антонімійними основами. Наприклад: глибоководний — мілководний, доброякісний — злякисний) або з одним таким компонентом (рослий — низкорослий, і тд.)

У семантичному відношенні вирізняють розрізняють п'ять груп антонімів: контрарні, комплементарні, контрадикторні, конверсивні та векторні.

Контрарні антоніми (від лат. *contrary* "протилежний") виражають якісну протиставленість і утворюють градуальні опозиції. Між ними є проміжний член (хоч би один). Наприклад: "молодий" - "середніх років", "літній", "немолодий" - "старий". важкий (урок) - нелегкий - середньої трудності - неважкий - легкий; нижній (поверх) - середній - верхній. В китайській мові такі антоніми називають відносними антонімами “ 相对反义词 ” .

У контрарних антонімів є такі ознаки:
- вони є градаційними, тобто між найвіддаленішими членами ряду є проміжні одиниці, наприклад: холодний - прохолодний - теплий - гарячий; ніколи - рідко - іноді - часто - завжди (*cold – cool – tepid – warm – hot; never – seldom – sometimes – often – always*) .

- вони здатні до порівняння, наприклад, хороший - кращий - найкращий, або поганий - гірший - найгірший; (*good – better – best; bad – worse – worst*)

- можуть змінюватися за допомогою таких інтенсифікаторів, як дуже, трохи, надзвичайно, досить, скоріше тощо, наприклад: величезний - дуже великий - великий - досить великий - середнього розміру - досить малий - малий - дуже малий - крихітний; (*huge – very big – big – quite big – medium-sized – quite small – small – very small – tiny*) .

- антоніми не заперечують один одного. Наприклад: Вона не красива. Це не означає, що вона негарна; (*She is not beautiful doesn't mean that she is ugly*).

Комплементарні антоніми (від лат. *complement* "доповнення") (протилежні антоніми) є взаємно протилежними, виключають і заперечують один одного, доповнюють один одного і є граничними за своїм характером. Однак на відміну від контрарних понять у них немає середнього, проміжного члена. Заперечення одного з

них дає значення іншого: "істинний" - "хибний", "кінцевий" - "нескінченний", "можна" - "не можна"; *male – female; married – single; asleep – awake; same – different*, тощо. В китайській мові такі антоніми називають абсолютними антонімами “ 绝 对 反 义 词 ” .

О з н а к а м и к о м п л е м е н т а р н и х а н т о н і м і в є :
 - а н т о н і м и н е м а ю т ь с т у п е н і в
 - а н т о н і м и п р е д с т а в л я ю т ь п р о т и л е ж н і с т ь з н а ч е н ь
 - а н т о н і м и н е м о ж у т ь в ж и в а т и с я в п о р і в н я л ь н о м у а б о в и щ о м у с т у п е н і
 - з а п е р е ч е н н я о д н о г о ч л е н а т а к о ї а н т о н і м і ч н о ї п а р и з a в ж д и п е р е д б а ч а є
 с т в е р д ж е н н я і н ш о г о , н а п р и к л а д , н е ч о л о в і к - ж і н к а .

Контрадикторні антоніми (від лат. *contradictory* "суперечливий"): один із членів утворюється за допомогою префікса не- і не має точної визначеності: молодий - немолодий (середніх літ, літній, старий), дорогий - недорогий (дешевий, не дуже дешевий; корисний — безкорисний — шкідливий, тощо.). Основою для творення слів із заперечними префіксами є звичайно слова зі значенням більшого розміру і «позитивності»: високий — невисокий, здоровий — нездоровий, щастя — нещастя і тд. Проте, слова з не- лише тоді антонімічні, коли ця частка творить нове слово з новим значенням: правда — неправда (брехня), друг — недруг (ворог), воля — неволя (рабство). Антоніми з не- виражають меншу міру протиставлення, ніж різнокореневі антоніми: багатий — небагатий (убогий), легко — нелегко (важко), правда — неправда (брехня). Але такі похідні слова з не-, як гарячий — негарячий, швидко — нешвидко, не є антонімічними. Вони передають не протилежні значення, а значення з р і з н и м с т у п е н е м в и я в у я к о с т е й .

Конверсійні антоніми - це слова, які позначають одну й ту саму ситуацію, розглянуту з різних точок зору, зі зміною порядку учасників та їхніх ролей, наприклад, чоловік - дружина; вчитель - учень; купувати - продавати; позичати - позичати; передувати - слідувати.; *husband – wife; teacher – pupil; to buy – to sell; to lend – to borrow; to precede – to follow*. Ці антоніми взаємозалежні між собою, і один е л е м е н т п е р е д б а ч а є і н ш и й .

Векторні антоніми (від лат. vector "той, що несе") (антоніми спрямованості) виражають протилежну спрямованість дій, ознак, властивостей: в'їжджати - виїжджати, збирати - розбирати, піднімати - опускати, засвітити - загасити, підніматися – опускатися, кращати – гіршати, світати – смеркати; *to rise – to fall; to arrive – to depart; to marry – to divorce; to learn – to forget; to appear – to disappear.*

Якщо в різнокореневих антонімів протилежність виражена різними коренями (основами), то у спільнокореневих — додаванням до того самого слова або основи антонімічних префіксів чи афіксів (в'їхати—виїхати, зацвісти—відцвісти) або префікса з заперечним та протилежним значенням (воля—неволя, революція—контрреволюція), а при родових кореляціях - додаванням або відніманням афікса зі значенням протилежної статі людей і тварин: кум—кума, доярка—дояр; гусак- гуска, кінь-кобила, курка-півень. Проміжне місце між різно- і спільнокореневими антонімами займають пари складних слів з антонімічними компонентами (глибоководний—мілководний, доброякісний—злроякісний).

Антоніми можна також розподілити за їхнім семантичним значенням:

- оцінка фізичних якостей, властивості і стану, форми, розміру, кольору: ліво-право, біле-чорне, високий-низький, великий-маленький; *left–right, white–black, high – low, big – small*;
- оцінка кількості, порядку, час, події, вчинки: майбутнє-минуле, постійне-короткочасне; *future–past, permanent–temporary*;
- оцінка природних явищ, погодних умов: літо-зима, ніч-день, танути - замерзати; *summer–winter, night–day, melt–freeze*;
- оцінка зовнішності, фізичних даних людини: слабкий-сильний, здоровий-хворий, прямий-кривий, слабкий-сильний; *weak–strong, healthy–diseased, straight–crooked, weak – strong*;
- оцінка характеру та поведінки людини: *moral – immoral; cruel –kind*;
- психологічна характеристика людини: успішний-невдачливий, щасливий-нещасливий, похмурий-веселий; *success–failure, happiness–unhappiness, glory – cheerfulness*;

– оцінка інтелектуальних якостей: розумний-дурний; *clever–silly, smart–stupid* ;

– оцінка соціальних явищ: багатий-бідний, замужній-холостий; *the rich–the poor, married–single, development–decay* ;

Явище антонімії **використовують**, щоб зробити мову більш виразнішою, яскравою, багатшою, контрастнішою, дає змогу зосередити увагу на певних явищах, виділити їх. В мові антоніми потрібні у випадках конверсії, у грі слів, для відтворення контрастів, для творення антитез, альтернативних запитань, епітетів-оксиморонів у художньому і публіцистичному стилях мови. Також, антоніми часто вживаються в багатьох прислів'ях та приказках. Наприклад: "Любов робить *розумних -дурними, тихих — буйними, а сердитих — смирними*"; "Не плач, як *загубиш*; не радій, як *знайдеш*" .

Більше прикладів використання антонімів наведено нижче в таблиці 1 "Приклади використання антонімів в художній літературі".

1.2 Стилiстичне використання антонiмiв

Прояви антонімії різноманітніші: в усній лексиці, художній та суспільно-політичній і обмеженіші в офіційно-діловій та науковій літературах. Термінологічний характер лексики офіційно-ділового та наукового стилів звужує можливості не тільки антонімії, а й синонімії та полісемії. Антоніми посідають помітне місце серед виразових засобів мови, відіграють чималу стилістичну роль. Це пояснюється тим, що вони дають можливість створити контрастну характеристику образів, понять, предметів, явищ. Антоніми є одним із важливих стилістичних засобів не лише завдяки їх семантичним властивостям, а й тому, що антонімічні протиставлення не є чимось примітивним, вузьким та обмеженим. Автор може використовувати антоніми не тільки за усталеною в мові схемою, а й залежно від особливостей власного світосприймання. Контекстуальні антоніми завжди образні: на відміну від загальномовних вони вживаються здебільшого в публіцистичному, художньому,

розмовному стилях. В офіційно-діловому стилі антоніми також, хоч і не так часто, як в художньому, але все-таки вживаються, бо й тут часом є потреба щось протиставити чи зіставити. Науковий стиль, а особливо його різновиди теж використовують антоніми як засіб відтворення логічних розмислів та як засіб посилення впливу і н ф о р м а ц і ї .

Пропонуємо трохи ширше дослідити явище антонімії в художній літературі. Семантична природа антонімів, передбачає вираження протилежностей, дозволяє широко використовувати їх як яскравий і виразний засіб у художній мові. У сучасній лінгвостилістиці простежується прагнення до вивчення антонімічних відношень між словами, в тому числі і на матеріалі художніх творів. Основна стилістична функція антонімів - бути лексичним засобом вираження антитези. Введені в антитезу антоніми яскравіше виявляють свою сутність, робить їх у виразному плані значущими, концентрують свої експресивні можливості для створення образу. Антитеза дозволяє автору більш гостро підкреслити несумісність явищ, наявність діаметрально протилежних якостей, ознак, розкрити діалектичне протиріччя оточуючого середовища. Антитеза як стилістичний прийом широко поширена в народній поетичній творчості, наприклад в прислів'ях: “На *сміливого* собака гавка, а *боязливого* рве”; “*Малі* діти не дають спати, а *великі* не дають і дихати”; “*Малі* діти несуть в хату, а *великі* - з хати”; “*Менше* базікай, а *більше* слухай”.

Антитеза буває простою: “У *сильного* завжди *безсилий* винен”. І складною: “Характер спортсмена виховується не *тріумфом* перемоги, а *гіркотою* поразок”.

Протилежна антитезі стилістичний прийом, який полягає у вживанні антонімів із запереченням, щоб підкреслити в описуваному відсутність контрастів: “Чи *не балакучий*, але і *не мовчазний*, як правило, *не веселий*, але і *не сумний*, завжди спокійний, уважний, він притягував до себе будь внутрішньою силою”.

Таблиця 1 “Приклади використання антонімів в художній літературі”

Прислів'я	Гра слів	Антитези	Каламбури
Любов робить <i>розумних -дурними</i> ,	<i>Молода</i> була вже <i>не молода</i> .	<i>Найбільш</i> <i>віддалений</i> пункт	Де <i>початок</i> того <i>кінця</i> , яким

<i>тихих — буйними, а сердитих — смирними.</i>		земної кулі до чого-небудь та близький, а найближча від чого-небудь та віддалений.	<i>закінчується початок?</i>
Не думай, як би взяти, а думай, як би віддати.	<i>Біда- не біда.</i>	<i>Незрілий ананас для людини справедливої завжди гірше зрілої смородини.</i>	<i>Було так пізно, що стало вже рано.</i>
<i>М'яко стеле, а твердо спати.</i>	-Як у вас з грошима? - з грошима-то добре, а от без них не добре.	<i>Думав, доля зустрінеється — спіткалося горе.</i>	<i>Буває, що й теля вовка хапає.</i>
Не плач, як загубиш; не радій, як знайдеш.	-Як справи? -Як справа, так і зліва.	<i>У тій хатині, у раю, // Я бачив пекло...</i>	<i>Там-то глибоко - жабі по око!</i>
<i>Правда та кривда, як вогонь та вода.</i>	<i>Така важка легка промисловість.</i>	<i>“Всякий, хто вище, то нижчого гне, — Дужий безсильного давить і жме, Бідний багатого певний слуга, Корчиться, гнеться перед ним, як дуга.</i>	
Не кидай <i>живого</i> , не шукай <i>мертвого</i> .		<i>Ти багатий, я дуже бідний. Ти прозаїк, я поет. Ти рум'яний, як маків цвіт, я, як смерть, і худий, і блідий.</i>	
<i>Багато нового, та мало доброго.</i>			

В антонімічні відношення також можуть вступати фразеологізми: далеко — під носом; працювати — бити байдики; смеркає — на світ благословляється; темно — хоч голки збирай; ні живий ні мертвий; ні холодно ні жарко; ні туди ні сюди; ні в сих ні в тих; і сміх і гріх; рано чи пізно; наліво і направо; пройти крізь вогонь і воду;

змінити гнів на милість; ні богові свічка, ні чортові кочерга; добрий, як ангел—страшний, як чорт.

Антоніми бувають загальноновживані і контекстуальні. Загальноновживані антоніми мають протилежне значення й поза контекстом (хороший-поганий). Приклад вживання загальноновживаних антонімів можна побачити в уривку вірша “Як дитиною, бувало...”:

Що, болить?» – мене питали,

Але я не признавалась –

Я була малою горда, –

Щоб не **плакати**, я **сміялась**. (Л. Українка 1889)

Контекстуальними антонімами найчастіше виступають слова, вжиті в переносному значенні. Деякі з опозиційних зіставлень настільки утвердилися в мові, що вживаються подібно до сталих словосполучень; сестри і браття, батьки і діти. Наприклад в уривку з вірша “Впало сонце в вечірню куряву” : «Безпорадні агонії злості, **Злість** гармонії не порве! Сонце ходить до нас не в гості — Сонце з нами живе!» (В. Симоненко 1962). Контекстуальні антоніми “злість” і “сонце” передають протилежні якості, оскільки сонце тут переносно вжито в значенні «добрість, лагідність». Інший приклад контекстуальних антонімів також можна побачити в романі “Циклон”:

Розмах рятувальних робіт з кожною годиною нарастив. Населення краю мовби розділилося цієї ночі на дві категорії людей: на **потерпілих** і на **тих, що рятували**. Не було ні **голів**, ні **секретарів**, ні **винуватих**, ні **безвинних**; ні **близьких**, ні **чужих**; ні **добрих**, ні **злих**; не було ні **артистів**, ні **стажистів** — були люди, що рятували людей. **Дужчі** — **слабших**, одні, що подають руку, а другі що спасено хапаються за неї. (Гончар О.Т. 1970)

У цьому уривку словесні пари **голови-секретарі**, **артисти-стажисти**, виконують

підсилення емоційності опису та відтворюють зростання напруженості.

1.3 Поняття антонімії в сучасній китайській мові

В сучасній китайській мові антоніми - це слова з однаковим граматичним значенням і протилежним лексичним значенням. Наприклад: “небо”“天” (tiān) і “земля”“地” (dì) ; “високий” “高” (gāo) і “низький” “低” (dī) ; “життя” “生” (shēng) і “смерть” “死” (sǐ) ; “успіх” “成功” (chénggōng) і “невдача” “失败” (shībài) ; “світло” “光明” (guāngmíng) і “темрява”“黑暗” (hēi’àn) тощо.

У сучасній китайській мові є багато антонімів, таких як “黑” і “白”, “上” і “下”, які дуже часто зустрічається в мовленні та мають великий вплив на сучасне китайське суспільство. В сучасній китайській мові поняття антоніми включає в себе абсолютні антоніми 绝对反义词 (juéduì fǎnyìcí) та відносні антоніми 相对反义词 (xiāngduì fǎnyìcí) .

Абсолютні антоніми (绝对反义词) - це антоніми, утворені суперечливими поняттями, які характеризуються тим, що між поняттями, представленими парою антонімів, немає проміжного поняття, а значення, які вони репрезентують, повністю відносні, так що, стверджуючи значення одного слова, ви повинні відповідно заперечувати значення іншого слова. Наприклад, чоловік 男 - жінка 女. Якщо хтось не є чоловічої статі, тоді може бути тільки жіночої, бо чоловік та жінка є єдиними двома статями у світі). Абсолютні антоніми це антоніми з відношення між двома термінами або $A \in B$, або $B \in A$, існує лише два кінці і немає середини. Тому абсолютні протилежності не можна порівнювати, і між ними не можна додати жодного іншого терміна або поняття, а також не можна відрізнити їх за ступенем. Наприклад, у випадку з “життя” “生” (shēng) і “смерть” “死” (sǐ) , між поняттями "життя" і "смерть" немає середини, і не можна сказати він і живий, і мертвий, також не можна сказати ні живий, ні мертвий. Те саме стосується наприклад, слів "рухомий" - “动” (dòng) і "нерухомий"-“静” (jìng) ; Деякі абсолютні антоніми є дієсловами, а деякі - прикметниками "досягти успіху"-“成功” (chénggōng) і "зазнати поразки”-

“失败” (shībài) ; "підтримувати"-“拥护” (yōnghù) і " протистояти, бути в опозиції "-“反对” (fǎnduì) ; “правильний”-“对” (duì) “помилковий”-“错” (cuò)

Більше прикладів можна знайти нижче в таблицях 1.2-1.4: “绝对反义词包括：单字反义词” (Абсолютні антоніми включають в себе: Односкладові антоніми), “绝对反义词包括：双字反义词” (Абсолютні антоніми включають в себе: двоскладові антоніми) а також “绝对反义词包括：成语反义词” (Абсолютні антоніми включають в себе: Ідіоми-антоніми).

Таблица 1.2 “绝对反义词包括：单字反义词” (Абсолютні антоніми включають в себе: Односкладові антоніми)

Антонімічна пара	Український переклад
问 (wèn) —— 答 (dá)	Питати-відповідати
饥 (jī) —— 饱 (bǎo)	Голодний-ситий
输 (shū) —— 赢 (yíng)	Програти-виграти
单 (dān) —— 双 (shuāng)	Непарний-парний
死 (sǐ) —— 活 (huó)	Смерть-життя
公 (gōng) —— 私 (sī)	Громадський-особистий
强 (qiáng) —— 弱 (ruò)	Сильний-слабкий
轻 (qīng) —— 重 (chóng)	Нехтувати-приділяти увагу
缓 (huǎn) —— 急 (jí)	Зволікати-поспішати
买 (mǎi) —— 卖 (mài)	Купляти-продавати
爱 (ài) —— 恨 (hèn)	Кохання-ненависть
迎 (yíng) —— 送 (sòng)	Зустрічати-проводжати
是 (shì) —— 非 (fēi)	Є (бути)-не має

Таблица 1.3 “绝对反义词包括：双字反义词” (Абсолютні антоніми включають в себе: двоскладові антоніми)

Антонімічна пара	Український переклад
正常 (zhèngcháng) —— 异常 (yìcháng)	Звичайний-дивний
非凡 (fēifán) —— 平凡 (píngfán)	Неординарний-банальний
特别 (tèbié) —— 一般 (yībān)	Специфічний-простий
扫兴 (sǎoxìng) —— 高兴 (gāoxìng)	вбивати інтерес до чогось-надихнути
轻蔑 (qīngmiè) —— 敬重 (jìngzhòng)	Зневажати-поважати
听从 (tīngcóng) —— 违抗 (wéikàng)	Слухатися (погоджуватися)-

	виявляти непокору (чинити опір)
平常 (píngcháng) —— 奇特 (qítè)	Звичайний-особливий
胜利 (shènglì) —— 失败 (shībài)	здобути перемогу-зазнати поразки
闻名 (wénmíng) —— 无名 (wúmíng)	Відомий-анонімний
认识 (rènshi) —— 陌生 (mòshēng)	бути знайомим-сторонній
淡水 (dànshuǐ) —— 咸水 (xiánshuǐ)	Прісна вода-солена (морська) вода
赞许 (zànxǔ) —— 反对 (fǎnduì)	Схвалити-заперечити
高兴 (gāoxìng) —— 难过 (nánguò)	Радіти-сумувати
表扬 (biǎoyáng) —— 批评 (pīpíng)	Хвалити-критикувати
勇敢 (yǒnggǎn) —— 懦弱 (nuòruò)	Сміливий і рішучий-боязкий і нерішучий
喜欢 (xǐhuan) —— 讨厌 (tǎoyàn)	Подобатися-відчувати огиду\ антипатію
幼稚 (yòuzhì) —— 老练 (lǎoliàn)	Недосвідчений-майстерний у справі,

Таблица 1.4 “绝对反义词包括：成语反义词” (Абсолютні антоніми включають в себе: Ідіоми-антоніми)

Антонімічна пара	Український переклад
名副其实 míng fù qí shí —— 名不副实 míng bù fù shí	назва відповідає змісту (у повному розумінні слова) —— назва не відповідає реальності (тільки на словах)
别具一格 biéjù yīgé —— 普普通通 pǔpǔ tōngtōng	оригінальний (відрізнитися своєрідністю) —— звичайний (нічим не примітний)
风平浪静 fēngpíng làngjìng —— 狂风恶浪 kuáng fēng è làng	(дослівно: вітер стих і хвилі заспокоїлися) повний порядок і спокій —— (дослівно: шалений вітер і лютий шторм) небезпечна ситуація
断断续续 duànduàn xùxù —— 连续不断 liánxù bùduàn	Переривчастий — безперервний
粗制滥造 cūzhì lànzào —— 精雕细刻 jīngdiāo-xìkè	Халтурити, робити неякісно (робити нашвидкуруч) — ретельно та ретельно виконувати роботу (добиватися досконалості)
吵吵嚷嚷 chǎochǎo rǎngrǎng —— 冷冷清清 lěnglěngqīngqīng	Сваритися, кричати, галасувати —— спорожнілий, безмовний, тихий
赏心悦目 shǎngxīn yuèmù —— 触目惊心 chù mù jīngxīn	(тішити серце та око) отримати естетичне задоволення —— жахати; жахливий
吞吞吐吐 tūntūn tǔtǔ ——	Бурмотати, м'ятися ——

干干脆脆 gāngān cuìcuì	швидко; ефективно; без зайвого галасу
翻来覆去 fān lái fù qù— 简单明了 jiǎndān míngliǎo	знову і знову; (повертатися з боку на бік) — просто і зрозуміло, коротко і ясно
无声无息 wúshēng wúxī— 大名鼎鼎 dà míng dǐng dǐng	невідомий (тихий) — користуватися гучною популярністю (відомий)
洗手不干 xǐshǒu bùgān — 执迷不悟 zhí mí bù wù	змінити свої погляди\вмити руки (кинути займатися чимось — вперто триматися своєї думки)
黑白分明 hēi bái fēn míng ——— 颠倒黑白 diāndǎo hēibái	чітке розмежування між чорним і білим (без плутанини) — видавати чорне за біле (перекручувати факти)
天翻地覆 tiānfān dìfù—— 一成不变 yīchéng bùbiàn	(дослівно: небо перекинулося і земля перекинулася) колосальні зміни — раз назавжди встановлений (без змін)
异口同声 yìkǒu tóngshēng—— 大相径庭 dàxiāng jìngtíng	(дослівно: з різних вуст та сама звістка) всі згодні — значні розбіжності (величезна різниця)
古为今用 gǔ wéi jīn yòng—— 以古非今 yǐ gǔ fēi jīn	підлаштовувати минуле служити сьогоднішнім потребам — зневажати сьогодення, звеличуючи минуле

Відносні антоніми (相对反义词)-це антоніми, утворені в результаті концептуальної відносності, що характеризується наявністю інших проміжних понять між поняттями, представленими парою антонімів, і тим, що значення, які вони представляють, не є повністю відносними, заперечуючи значення одного слова, ви не обов'язково стверджуєте значення іншого. Цей тип антонімів, як правило, пов'язаний з чимось, про що люди погоджуються в повсякденному житті, в якому немає абсолютного протиставлення або очевидної межі, і при використанні цього типу потрібен певний контраст. Також цей тип антонімів може додавати велику кількість модифікуючих означальних артиклів, і в той же час може досягти ефекту опису середньої ситуації двох антонімів або зміни ситуації певного об'єкта за допомогою різних сполучників.

Наприклад: “不...不...” (bù...bù...) не...і не... (використовується перед словами або морфемами з однаковим або подібним значенням для вираження заперечення (легкого наголосу):

不胖不瘦 (bùpàng bùshòu) Не товстий і не худий.

这地不干净, 但也一点不脏。(Zhè dì bù gānjìng, dàn yě yīdiǎn bù zàng) Земля не чиста, але й не брудна.

这条绳子不长, 但也一点不短。(Zhè tiáo shéngzi bù cháng, dàn yě yīdiǎn bù duǎn) Мотузка не довга, але й не коротка.

Інший приклад: “忽...忽...” (hū...hū...) то..., то (раптом)...

忽大忽小 (Hūdàhūxiǎo) то великий, то (раптом) маленький.

情绪忽高忽低。(Qíngxù hū gāo hū dī) Настрій то підвищується, то (раптом) падає. (Емоційні підйоми та спади).

他的情绪忽上忽下。(Tā de qíngxù hū shàng hū xià) Його настрій то підвищується, то (раптом) падає.

Функції антонімів в сучасній китайській мові:

Антоніми можна використовувати для виявлення суперечностей, протиставлення і зіставлення значень, таким чином забезпечуючи глибше представлення характеристик предмета. Кілька пар антонімів можна використовувати разом, щоб посилити тон і підкреслити основне значення. Антоніми можуть утворювати пари та речення-роздуми, що робить мову глибшою та сильнішою.

Переваги використання антонімів:

Використання правильного антоніма може бути дуже корисним для передачі сенсу речення, він може зробити різкий контраст до і після речення, більше виділяючи предмет, річ або особу. Це також зробить початкове значення речення прозорим, а сенс речення більш очевидним.

Роль антонімів в сучасній китайській мові:

Використання антонімів може розкрити протиріччя речей і явищ, утворюючи різкий контраст і відображення сенсу, таким чином виражаючи характеристики речей і углиблювати їх сенс. Антоніми в китайській мові також використовують для вираження протиставлення одного й того ж предмета чи явища в різних відношеннях. Кілька пар антонімів можна використовувати разом, щоб посилити тон і підкреслити основне значення. Антоніми можуть утворювати контрастні, рефлексивні речення, роблячи мову глибшою та сильнішою.

Як і в інших мовах, значення антонімів в сучасній китайській мові відображає два суперечливі або протилежні аспекти в межах одного й того ж предмета, тобто мають спільну категорію значення, яке є основою того, що становить антонім. Тому першою умовою утворення антонімічної пари в сучасній китайській мові, простими словами можна назвати так: пара слів, що утворюють антонімічну пару, повинна належати до однієї значеннєвої категорії. Цю особливість можна проілюструвати на наступних прикладах: “швидкий”-“快” (kuài) і “повільний”-“慢” (màn) обидва стосуються швидкості; “правдивий”-“真” (zhēn) і “неправдивий”-“假” (jiǎ) обидва стосуються правдивості; “Початок”-“开头” (kāitóu) і “Кінець”-“结尾” (jiéwěi) обидва стосуються процесу. Також як приклад можна навести антоніми "джентльмен"-“君子” (jūnzǐ) і "лиходій"-“小人” (xiǎorén) обидва відносяться до людей, і обидва оцінюють їх з точки зору їхнього характеру: "джентльмен" позначає людину з високими моральними якостями, а "лиходій" - людину з низькими якостями. Інший приклад: слова "довгий"-“长” (zhǎng) і "короткий"-“短” (duǎn) належать до одного значення міри, а слова "давній"-“古” (gǔ) і "теперішній"-“今” (jīn) - до одного значення часу. Ці антонімічні відношення ґрунтуються на тій самій категорії значення.

Отже можна сказати, що спільна категорія значення є передумовою для утворення антонімів, і якщо між групою слів немає єдності, то немає і протиріччя. Слова взаємопов'язані та взаємообумовлені. Крім того, антоніми завжди передбачають один одного, якщо немає однієї сторони протиріччя, якій воно

протистоїть, то воно втрачає свою власну. Всі суперечливі речі або суперечливі поняття у свідомості людей не можуть існувати незалежно від іншої.

-Більше того, протилежність між антонімами завжди виявляється у порівнянні. Для прикладу візьму значення, виражене парою антонімів "великий"-“大” і "малий"-“小”. Не існує абсолютного великого і не існує абсолютного малого. Якщо порівнювати "маленьку кішку" “小猫” з "великою мишею" “大老鼠”, то "маленька кішка” “小猫” - велика, а "велика миша” “大老鼠” - маленька. "Великий кіт” “大猫” великий, а "велика миша” “大老鼠” маленька, і "великий кіт” “大猫” маленький у порівнянні з "маленьким тигром” “小老虎”. Якщо між об'єктивними речами і явищами немає взаємозалежного порівняльного відношення, то велике завжди буде малим, а мале- великим. Це свідчить про взаємопов'язаність, взаємообумовленість і взаємозалежність антонімів. Отже, антонімічні відношення слів є одночасно суперечливими та антагоністичними.

-Деякі слова мають лише один антонім, деякі слова, особливо багатозначні, мають декілька антонімів. Наприклад, протилежністю до слова “прогрес”-进步 (jìnbù) є “відставати, бути позаду”-落后 (luòhòu) , “регрес”-退步 (tuìbù) і т.д.; Протилежністю до "світла"-光明 (guāngmíng) є "темрява”-黑暗 (hēi'àn) , “тьма”-暗淡 (àndàn) і т.д.

-Проте, не всі слова в сучасній китайській мові мають антоніми. Найчастіше антоніми зустрічаються у прикметників, потім у дієслів; іменники, що позначають конкретні предмети, наприклад: “ручка” 笔 (bǐ) ; “книга” 书 (shū) ; “стіл”-桌子 (zhuōzi) ; “стілець”-椅子 (yǐzi) ; “вікно”-窗户 (chuānghu) ; “комп'ютер”-电脑 (diànnǎo) і т.д., здебільшого не мають антонімів. Тобто, тільки прикметники в широкому розумінні мають антоніми, певні дієслова та іменники не мають антонімів, наприклад, дієслово “летіти”-“飞” (fēi) не має антоніма, іменник “пташка”-“鸟” (niǎo) також не має антоніма.

-Слід зазначити, що обидві сторони повинні бути словами однієї частини мови, тобто прикметник з прикметником, дієслово з дієсловом і т.д. Наприклад: "день”-

白天 (báitiān) - це іменник, і його слід поєднувати з "ніччю"-黑夜 (hēiyè) . Якщо в парі з "темрява"-黑暗 (hēi'àn) це буде неправильно, тому що це прикметник.

"почати"-开始 (kāishǐ) - це дієслово, і його слід поєднувати з "закінчити"-结束 (jiéshù) . У парі з "кінець"-结尾 (jiéwěi) також буде неправильно, бо це іменник.

-Обидві сторони повинні бути словами, які утворюються однаковим способом, тобто зіставлення до зіставлення, підмет до підмета, присудок до присудка, дієслівний об'єкт до дієслівного об'єкту і тд.

Наприклад, "простий\очевидний"-浅显 (qiǎnxiǎn) є паралельною формою до "важкий для розуміння"-深奥 (shēn'ào) . Якщо йому антонімом буде "вдаватися"-深入 (shēnrù) (більш формальний), то це не буде правильним. Таким чином "відчинятися"-开幕 (kāimù) є дієслівно-об'єктною конструкцією (动宾式) і має супроводжуватися "зачинятися"-闭幕 (bìmù) . Якщо антонімом до нього буде "припиняти"-解散 (jiěsàn) (дієслівно-доповнена конструкція (动补式) , це також буде неправильно.

-Односкладові слова можуть бути антонімами тільки до односкладових слів, двоскладові слова тільки до двоскладових слів і багатоскладові слова тільки до багатоскладових слів. Наприклад, до слова "зайнятий"-忙 (máng) слід підібрати антонім "незайнятий, дозвільний"-闲 (xián) , не слід добирати антонім "не обтяжений роботою"-清闲 (qīngxián) .

Висновки до Розділу 1

В ході дослідження антонімії, як мовного явища та сутності антонімів, було досліджено, що антонімія є одним з найважливіших мовних явищ, яке допомагає виражати протилежності між різними поняттями та ідеями. Вона допомагає збагачувати мову та дозволяє точніше виражати значення слів. В першому розділі було досліджено поняття антонімії в китайській, українській та англійській мовах, випадки використання антонімів, їх вживаність в художній літературі, зокрема, як

антитези, та виявлено, що антоніми часто вживається саме в прислів'ях та приказках. Було досліджено класифікацію антонімів за характером коренів (різнокореневі та спільнокореневі) та за семантичними відносинами, зокрема було досліджено ознаки контрарних, комплементарних, контрадикторних, конверсивних та векторних антонімів та наведено їх приклади. У загальному, антонімія є важливим мовним явищем, яке допомагає збагачувати мовлення.

РОЗДІЛ 2

ДОСЛІДЖЕННЯ ФУНКЦІОНАЛЬНО-СТИЛІСТИЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ АНТОНІМІЇ В СУЧАСНІЙ КИТАЙСЬКІЙ МОВІ

2.1 Стилiстичні особливості антонiмiв: явище антонiмiї в художнiй лiтературi сучасної китайської мови

З точки зору риторичної ролі, правильне використання антонiмiв в художнiх творах може розкрити суперечливiсть речей i видiлити протилежностi, таким чином формуючи ефект рiзкого контрасту. В той же час, правильне використання антонiмiв може зробити думки i почуття автора бiльш повними i ґрунтовними, а також зробити мiркування есе бiльш поглибленими i сильними, залишаючи тим самим глибоке враження на читача.

-По-перше, за допомогою антонiмiв зображують спектр почуттiв персонажiв. Наприклад: “一位满头银发的老奶奶，双手拄着拐杖，背靠着—棵洋槐树，焦急而又耐心地等待着”。(Yī wèi mǎn tóu yín fà de lǎo nǚ nai, shuāng shǒu zhǔ zhe guǎi zhàng, bèi kào zhe yī kē yáng huái shù, jiāo jí ér yòu nài xīn dì děng dài zhuó) "Старенька бабуся зі сріблястим волоссям, спираючись двома руками на тростину, притулившись спиною до акації, чекала схвильовано i терпляче". (青蛙王子 “学一点学习的魔法，你也可以是大脑强人” 2015. С.7). Антонiмiчна пара “焦急” (jiāo jí) -“耐心” (nài xīn) як раз зображує спектр почуттiв, в даному випадку схвильовано (не знаходячи собі мiсця) - терпляче.

-Антонiми в художнiх творах використовується для пiдкреслення характеристик речей. Наприклад: “这里的岭的确很多，高点的，矮点的，长点的，短点的，横着的，顺着的，可是没有一条岭使人想起“云横秦岭”。(Zhè lǐ de lǐng dí què hěnduō, gāo diǎn de, ǎi diǎn de, zhǎng diǎn de, duǎn diǎn de, héng zhe de, shùn zhe de, kě shì méi yǒu yī tiáo lǐng shǐ rén xiǎng qǐ yún héng qín lǐng) “Це правда, що тут багато хребтiв, вищих, нижчих, довших, коротших, горизонтальних i спадистих, але жоден з них не нагадує "Хмари над

Циньліном". (张建超, 陈淑娟 “随文增量阅读1+1 (五年级下册)” 2016, C.9).
 Антонімічні пари “高点的” (gāo diǎn de) - “矮点的” (ǎi diǎn de), “长点的” (zhǎng diǎn de) - “短点的” (duǎn diǎn de), “横着的” (héngzhe de) - “顺着的” (shùnzhe de) виражають рельєф хребтів. Дані антоніми контрастують та доповнюють один одного, додаючи більшої величності та різноманіттю гірському хребту.

І н ш и й п р и к л а д :
 “多少种绿颜色呀：深的、浅的、明的、暗的，绿得难以形容。恐怕只有画家才能够写下这么多的绿颜色来呢!”。(Duōshǎo zhǒng lǜ yánsè ya: Shēn de, qiǎn de, míng de, àn de, lǜ dé nányǐ xíngróng. Kǒngpà zhǐyǒu huàjiā cái nénggòu xiě xià zhème duō de lǜ yánsè lái ne) "Скільки відтінків зеленого: темний, світлий, яскравий, блідий, невимовно зелений. Боюся, про таку кількість відтінків зеленого міг би написати лише художник!" (张建超, 陈淑娟 “随文增量阅读1+1 (五年级下册)” 2016. C.9).
 Функція антонімічних пар “深的” (shēn de) - “浅的” (qiǎn de), “明的” (míng de) - “暗的” (àn de), як і в попередньому прикладі, слугує для підкреслення різноманітності характеристик, проте в даному прикладі, зеленого кольору. Ці дві пари антонімів контрастують і доповнюють один одного, оживляючи зелений колір і підкреслюючи багатство кольорів.

-Через антоніми виражаються почуття автора. Наприклад:
 “为人民利益而死，就比泰山还重；替法西斯卖力，替剥削人民和压迫人民的人去死，就比鸿毛还轻。”(Wéi rénmín lìyì ér sǐ, jiù bǐ tàishān hái zhòng; tì fàxī sī mài lì, tì bō xuē rénmín hé yāpò rénmín de rén qù sǐ, jiù bǐ hóng máo hái qīng)。“Померти за інтереси народу важче, ніж гора Тай; померти за фашистів, за тих, хто експлуатує і гнобить народ, легше, ніж пір'їнка". 陶永祥 “毛泽东笔下的诗文典故” (2008). У тексті антоніми "важкий" “重” (zhòng) і "легкий" “轻” (qīng) використовуються для

створення чіткого контрасту, розкриваючи два різних значення і цінності людської смерті та виражаючи сильні почуття любові і ненависті автора.

2.2 Стилiстичнi особливостi антонiмiв: явище антонiмiї в офiцiйнo-дiловiй лiтературi сучасноi китаЙськоi мови .

Багато дослідників зазначають, що порівняно із загальнолітературною лексикою, антонiмiя властива мовi науцi ани нiтрохи не менше, а якоюсь мiрою i бiльше. Поняття, що виникають в науцi, як правило, мають антонiмiчну пару: бiльшiсть явищ має протилежне собi явище, бiльшiсть процесiв має зворотнi процеси, бiльшiсть понять має "антипоняття". Коли виникає необхіднiсть в появі одного поняття, слiдом за ним з'являється поняття-антонiм. Чималу кiлькiсть термiнiв-антонiмiв становлять лексичнi одиницi, утворенi заперечними префiксами "не-, без-", такими як “不” (bù) , ”无” (wú) , ”未“ (wèi) або “非” (fēi) . Так, розглянутi нижче антонiмiчнi пари являють собою заперечення, що виражається додаванням префiксальної морфеми до двоскладового термiна з позитивною якiстю. Приклади наведенi нижче в таблицi 2.1 :

Таблиця 2.1 “Приклади антонiмiв в офiцiйнo-дiловiй лексицi сучасноi китаЙськоi мови ”

Двоскладовий термiн	Переклад	Антонiм	Переклад
公平 (gōngpíng)	справедливий, чесний, неупереджений	不公 (bùgōng)	несправедливий, нечесний
合法 (héfǎ)	законний, легальний	不法 (bùfǎ) 非法 (fēifǎ)	незаконний, нелегальний
准许 (zhǔnxǔ)	дозволяти	不准 (bùzhǔn)	забороняти, не дозволяти
有利 (yǒulì)	вигідний, сприятливий	不利 (bùlì)	невигідний, несприятливий
有理 (yǒulǐ)	обґрунтований, раціональний	无理 (wúlǐ)	необґрунтований, ірраціональний

正常 (zhèngcháng)	звичайний, нормальний	非常 (fēicháng)	надзвичайний, особливий
有效 (yǒuxiào)	дійсний	无效 (wúxiào)	недійсний, що втратив чинність
合法 (héfǎ)	законний	非法 (fēifǎ)	незаконний
权利 (quánlì)	права	义务 (yìwù)	Обов'язки

В Законі про освіту Китайської Народної Республіки (中华人民共和国教育法) та Конституції Китайської Народної Республіки (中华人民共和国宪法) можемо побачити такі приклади вживання антонімів:

关于征集公权力非法侵害民营企业合法权益典型案例的公告。(guānyú zhēngjí gōngquánlì fēifǎ qīnhài mínyíng qǐyè héfǎ quányì diǎnxíng ànlì de gōnggào) Оголошення про типові випадки незаконного обмеження законних прав та інтересів приватних підприємств державною владою. Тут ми можемо виділити такі антоніми: 合法(héfǎ) –”законний” та 非法 (fēifǎ) –”незаконний”.

Також можемо розглянути наступну антонімічну пару: “права”-权利 (quánlì) та “обов'язки”- 义务 (yìwù) .

任何公民享有宪法和法律规定的权利, 同时必须履行宪法和法律规定的义务。(rènhé gōngmín xiǎngyǒu xiànfǎ hé fǎlǜ guīdìng de quánlì, tóngshí bìxū lǚxíng xiànfǎ hé fǎlǜ guīdìng de yìwù) Кожен громадянин користується **правами**, передбаченими Конституцією та законами, і водночас повинен виконувати **обов'язки**, передбачені Конституцією та законами.

中华人民共和国公民有劳动的权利和义务。

(Zhōnghuá rénmín gònghéguó gōngmín yǒu láodòng de quánlì hé yìwù) Громадяни Китайської Народної Республіки мають право на **працю** та **зобов'язані** працювати.

中华人民共和国公民有受教育的权利和义务。

(Zhōnghuá rénmín gònghéguó gōngmín yǒu shòu jiàoyù de quánlì hé yìwù) Громадяни Китайської Народної Республіки мають **право** на освіту та **зобов'язані** навчатися.

Таким чином, було досліджено вживання термінів-антонімів у межах нормативно-правових актів, де, на відміну від творів художньої літератури, терміни-антоніми виконують логічну функцію включення-виключення або уточнення для позначення певної множини об'єктів чи дій.

2.3 Стилiстичнi особливостi антонiмiв. Явище антонiмiї в усному мовленнi: особливостi антонiмiчних пар вигукiв в сучаснiй китайськiй мовi.

Як вже було зазначено, сучаснi мовознавчi дослідження цiлеспрямованi на вивчення розмовного й дiалогiчного мовлення. У цьому аспекті також нагальною є проблема коректного використання експресивних елементiв у спілкуванні. В тому ж числі, у сучаснiй китайськiй мовi процес комунікації характеризується чинним залученням вигуків одилиць. Як i всi одилиці мовлення, вигуки не існують окремо один від одного, а можуть пов'язуватися лексико-семантичними зв'язками. Отже, існує необхідність дослідження існування відношення протиставлення між цими одилицями сучасної китайської мови.

Вигукам в китайськiй мовi також характернi антонiмiчнi зв'язки, якi утворюють стійкi логічні, а також асоціативнi поєднання між вигуківими одилицями. Для того аби визначити лінгвістичнi умови виділення вигуків-антонiмiв, існує загальноприйнята схема. Більшість дослідників вказують на наступнi ознаки слів-антонiмiв:

- 1) Граматичнi ознаки:
 - a) мають однакову лексичну сполучуванiсть;
 - b) мають замкнуту структуру;
 - c) належать до однієї частини мови.
- 2) Лексико-семантичнi ознаки:
 - a) належать до однієї лексико-семантичної групи;
 - b) є наявність протилежної семантики.
- 3) Функціональнi ознаки:
 - a) наявна регулярна спільна відтворюванiсть у тексті;
 - b) наявне однакове стилістичне забарвлення.

Очевидно, що вигуки належать до одного класу слів, можуть мати протилежну семантику та є елементами розмовного мовлення, цi лексичнi одилиці утворюють антонiмiчнi пари.

В межах вигуків антонiмiя допомагає позначити крайнi полюси волевиявлень та емоцій. Розуміння суперечностей та відмінностей між вигуками дає змогу

зрозуміти емоційне забарвлення комунікацій, а також установити зв'язки між цими одиницями мовлення.

Як вже раніше зазначалося, традиційно, за семантичним критерієм антоніми діляться на контрарні, комплементарні й векторні.

1. Контрарні антоніми. Цей тип антонімічних зв'язків характеризується наявністю двох діаметрально протилежних видових понять певного родового явища, передбачає існування між ними середнього члена- мезоніма, від якого поширюється градуальна характеристика явища, дії, ознаки.

Особливістю контрарної протилежності є межа виявлення ознаки, яку позначають самі антоніми. Саме тому основною диференційною ознакою цього типу антонімічних зв'язків прийнято вважати градуальність значень (або їх ступінчастість).

2. Комплементарні антоніми позначають два видові поняття, які взаємодоповнюються й разом становлять певне родове явище. Цей тип антонімічного зв'язку не передбачає існування проміжних ланок (мезоніма), а сам зв'язок виникає внаслідок заперечення явища чи поняття, тобто антонімічний зв'язок виникає за участі заперечної частки не “不” (bù) й заперечних префіксів (наприклад, “反” (fǎn) ; “别” (bié)).

3. Векторні антоніми позначають винятково дві протилежно спрямовані дії чи ознаки, значення яких протиставляються одне одному.

Було виявлено, що саме векторна антонімія притаманна вигуковим одиницям сучасної китайської мови, оскільки визначення мезоніма для емоції є неможливим, а використання заперечних часток і префіксів не характерне для цих лексичних одиниць. Проілюструвати векторну антонімію можна такими парами:

嗨 (hāi) (вигук, що передає радість) - 噫 (yì) (вигук, що передає печаль).

嗨, 咱们工人有力量! (Hāi zánmen gōngrén yǒu lìliàng) - Вай, є ж сила у нас, робітників!

噫! 余过矣! (Yī Yúguò yǐ) - ах! я помилився!

嗨 (hē) (вигук, що виражає радісне здивування) - 姨 (yí) (вигук, що виражає здивування, змішане з почуттям смутку).

嗨！真不得了！（Hē Zhēn bùdéle） - ух, ось здорово!

咦，这是怎么回事！（Yí zhè shì zěnmē huí shì） - ай! це що ще таке?

嗨（hē）（вигук, що передає задоволення певною подією чи ситуацією） -

吓（hè）（вигук, що передає незадоволення через певну подію чи ситуацію）.

嗨，这小子真棒！（hē zhè xiǎohuǒzi zhēn fèng） - ух ти, хлопцеві так добре платять!

吓！他做的越来越过分！（Xià Tā zuò de yuè lái yuè guò fēn） - Ах, налякав! Він заходить занадто далеко!

За характером співвідношення коренів антонімічних лексем прийнято вирізняти різнокореневі антоніми, які мають різні основи з протилежним значенням, та однокореневі, яких протилежність значень двох лексем виникає внаслідок приєднання афікса, який надає слову протилежного значення. Нестеренко (2014) внаслідок дослідження виявила, що виникнення антонімічних відношень між вигуками можливе лише серед різнокореневих одиниць (с. 99). Наприклад:

嗨（hē）（вигук, що виражає радість） 嗨（hāi）（вигук, що передає печаль）

Варто зазначити, що в контексті китайської мови вигуки-антоніми за морфологічним параметром треба розрізняти на:

1. Односкладові вигуки-антоніми

(антонімічна пара формується з вигуків, що складається з однієї морфеми).

Наприклад:

哦（é）（вигук, який виражає радісне здивування） та 呀（yā）（вигук, який виражає здивування з негативним забарвленням）.

哦！会有这样的事？（é, huì yǒu zhèyàng de shì） - Що! Як це може бути?

哦，是真的吗？（é, shì zhēn de ma） - О, це правда?

哦，他早来了吗？（é, tā zǎoláile ma） - Що, він уже сюди прийшов?

呀！怎么了？（ya, zěnmeliǎo） - ой! що таке?

呀，你是啦？（ya, nǐ shì la） - ой, що з тобою?

2. Багатоскладові вигуки-антоніми

(антонімічна пара формується з вигуків, що складається з двох і більше морфем). Наприклад:

喔嚯 (ōhuò) (вигук, який виражає здивування від якоїсь позитивної події) та
 噫呀 (àiyā) (вигук, який передає здивування внаслідок певної негативної ситуації)
 噫呀, 看你同志, 我说不接就不接。(Āi ya, kàn nǐ tóngzhì, wǒ shuō bu jiē jiù bù
 jiē) Ох, подивись на себе, товаришу, я сказав "ні" значить "ні".

З погляду спектру емоцій, вигуки можна поділити на такі:

1. Вигуки, що виражають негативні почуття. Наприклад:

呸 (pēi) ; 啊嘎 (āgā) ; 哎 (āi) ; 噤 (hā) ; 吓 (hè)

2. Вигуки, що виражають позитивні почуття. Наприклад:

啊 (ā) ; 啊哈 (āhā) ; 嗨 (hē) ; 喔嚯 (ōhuò) ; 哦 (é)

3. Вигуки, що виражають нейтральні почуття. Наприклад:

阿 (ē) ; 哦 (é) ; 哼 (hēng)

В даній ситуації варто зауважити, що антонімічну пару утворюють вигуки, які передають позитивні емоції, та вигуки, які передають негативні емоції. Когнітивні вигуки, наприклад 哼 (hēng) не утворюють антонімічних пар.

Трохи менше представлена антонімія волетивними вигуками. Наприклад:

啊 (ā) (виражає згоду мовця: 啊, 好吧! (A, hǎo ba) Ага, добре!) формує антонімічну пару вигуків з 噫 (āi) (виражає незгоду мовця: 噫, 我不去! (Āi, wǒ bù qù) Ай, я не піду!)

Антонімічні зв'язки властиві як моноваріантним вигукам, так і семантично поліваріантним лексичним одиницям. Наприклад: семантична парадигма лексичної одиниці 哎 (āi) містить лексико-семантичний варіант

1. Ех, ой (виражає незадоволення, осуд)

哎! 你怎么能这么说呢? (Nǐ zěnmē néng zhème shuō ne) -Ех, як ви могли так сказати!

2. агов (виражає попередження):

哎, 小心些! (Āi, xiǎoxīn xiē) -агов, обережніше!

В свою чергу, семантична парадигма лексичної одиниці 嘿 (hēi) характеризується наявністю таких лексико-семантичних варіантів:

1. гей (оклик)

嘿, 谁在那儿? (Hēi shéi zài nà'er) -гей, хто там?

嘿! 快走吧! (Hēi Kuàizǒu ba) -гей, поспішай!

2. Ну-у, Ну ось (виражає задоволення):

嘿, 这个好! (Hēi zhège hǎo) - Ну-у, оце добре!

3. ох!, ах!, ну! (вигук здивування, жалю, досади)

嘿! 下雪了。 (Hēi Xià xuěle) -ой, сніг пішов!

嘿! 这是什么话。 (Hēi Zhè shì shénme huà) - ах, що ти таке кажеш!

У такому випадку один лексико-семантичний варіант вигуку 哎 (āi) (виражає незадоволення) вступає в антонімічні зв'язки з одним лексико-семантичним варіантом вигуку 嘿 (hēi) (виражає задоволення).

Підсумувавши, антонімія серед вигуків в сучасній китайській мові є досить поширеним явищем. Явище антонімії допомагає з'ясувати й розділити значення емоційного забарвлення лексичних одиниць. В цілому, ці лексичні одиниці протиставляються за спектром тих емоцій, які вони виражають, зокрема, позитивні та негативні. Вигукам характерне формування векторних та різнокореневих антонімів.

Висновки до Розділу 2

В результаті дослідження антонімії в сучасній китайській мові було виявлено, що антонімія є важливим засобом комунікації в мовленні, що дозволяє точніше та ефективніше виражати значення слів. Було досліджено що, антоніми можуть бути використані для створення контрасту в тексті, підкреслення протилежностей між ідеями та допомагають зрозуміти значення слів за контекстом. Було виявлено роль, переваги, функції та умови утворення антонімічних пар, зокрема вигуків. Досліджено стилістичні особливості антонімів в художній, офіційно-діловій літературах, зокрема на основі законі про освіту Китайської Народної Республіки та Конституції

Китайської Народної Республіки. В незначній кількості було досліджено антонімію китайських ідіом.

ВИСНОВКИ

Під час дослідження було критично проаналізовано наукову та художню літературу і сформульовано теоретичне положення антонімії для вивчення функціонально-стилістичних особливостей антонімії в сучасній китайській мові.

В ході роботи було уточнено специфіку функціонально-стилістичних особливостей антонімії в сучасній китайській мові. В ході дослідження антонімії, як мовного явища та сутності антонімів, було досліджено, що антонімія є одним з найважливіших мовних явищ, яке допомагає виражати протилежності між різними поняттями та ідеями. Вона допомагає збагачувати мову та дозволяє точніше виражати значення слів. В першому розділі було досліджено поняття антонімії в китайській, українській та англійській мовах, випадки використання антонімів, їх вживаність в художній літературі, зокрема, як антитези, та виявлено, що антоніми часто вживається саме в прислів'ях та приказках. Було досліджено класифікацію антонімів за характером коренів (різнокореневі та спільнокореневі) та за семантичними відносинами, зокрема було досліджено ознаки контрарних, комплементарних, контрадикторних, конверсивних та векторних антонімів та наведено їх приклади. У загальному, антонімія є важливим мовним явищем, яке допомагає збагачувати м о в л е н н я .

В другому розділі, в результаті дослідження антонімії в сучасній китайській мові було виявлено, що антонімія є важливим засобом комунікації в мовленні, що дозволяє точніше та ефективніше виражати значення слів. Було досліджено що, антоніми можуть бути використані для створення контрасту в тексті, підкреслення протилежностей між ідеями та допомагають зрозуміти значення слів за контекстом. Було виявлено роль, переваги, функції та умови утворення антонімічних пар, зокрема вигуків. Досліджено стилістичні особливості антонімів в художній, офіційно-діловій літературах, зокрема на основі законі про освіту Китайської Народної Республіки та Конституції Китайської Народної Республіки. В незначній кількості було досліджено антонімію китайських ідіом.

论文摘要

本学期论文致力于研究现代汉语中反义词的功能和文体特征。

第一章在乌克兰语、英语和汉语的基础上论述了语言学中的反义词的理论问题。描述了反义词的概念、类型、特点、风格特点和功能。

第二部分调查了反义词的使用：在基于中国当代文学的小说中，在基于中国民事诉讼法的正式商业风格中，以及在基于插入语研究的口语中。

研究结果让我们得出结论，汉语中的反义词对于文本的感知和语音的语调都很重要。它们反映了中国社会的文化和历史的特殊性。

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Білодіда К. (1973). Сучасна українська літературна мова: Лексика і фразеологія. С. 96.
2. Гончар О.Т. (1970). Циклон. Видавництво: Радянський письменник. С.56
3. Калашник В.С, Колоїз Ж.В. (2004) Словник фразеологічних антонімів української мови. НАН України, Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна, Український мовно-інформаційний фонд. – Київ: Довіра. С.26-123
4. Козловець І. (2001). Українська термінологія і сучасність: Збірка наукових праць. ред. Л. О. Симоненко. С. 123-125.
5. Колган О. (2008). Проблеми української термінології: збірка наукових праць. С. 200-203
6. Кочан І.М. (2017). Українське термінознавство вчора, сьогодні, завтра. С. 44–53.
7. Кочан І. (2017). Українське термінознавство ХХІ ст. у кваліфікаційних працях. Термінологічний вісник (4 видання). С. 80-91
8. Лисиченко Л. А. (1976). Антоніми в сучасній українській мові. С. 26—33.
9. Межуєва І.Ю. (2018). Антонімія як мовне явище: принципи та підходи. С. 364-366
10. Микульчик Р. (2013). Антонімія українських фізичних термінів-антропонімів С. 69-71
11. Микульчик Р. (2013). Проблеми української термінології. С. 67–69
12. Мовчан Д.В. (2015). Гетерогенний характер антонімії. Філологічні трактати. С. 97–101
13. Мовчан Д.В. (2011). Зв'язок антонімії з антиноміями мови. Філологічні науки С. 159–161
14. Нестеренко О.О. (2014). Особливості формування антонімічних пар вигуків сучасної китайської мови. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Філологія». Київ. С. 98-100

15. Селіванова, О. О. (2008). Загальні й лінгвістичні методи дослідження. Лінгвістика: напрями та проблеми. Полтава: Довкілля-К, С. 48–64.
16. Симоненко Л. О. (1982). Антоніми в біологічній термінології. С. 29-32
17. Симоненко Л. О. (2016) Українське термінознавство: від витоків до сьогодення. С. 17
18. Тараненко О. О. (1977) Розвиток антонімічних відношень у багатозначних словах. С. 32-39
19. Тараненко О.О. (2006) Антоніми Українська мова. Енциклопедія. С. 28-30
20. Панько Т. І., Кочан І. М., Мацюк Г. П. (1994). Українське термінознавство: підручник. Львів : Світ. С.105-123
21. Полюга Л.М. (1999). Словник антонімів української мови. С.50-78
22. Полюга Л.М. (2006). Повний словник антонімів української мови. С.353-456
23. Пономарів О.Д. , Різун В.В. , Шевченко Л.Ю. (1997). Сучасна українська мова: Підручник. За ред. О. Д. Пономарева. Видавництво: Либідь. с. 47-50
24. Шляхтун П. П. (2005). Конституційне право: словник термінів. С.115
25. 青蛙王子 (2015) “学一点学习的魔法, 你也可以是大脑强人” (Навчіться трохи магії, ви також зможете бути людиною з сильним мозком). С.7
26. 王伟 (2016) 现代汉语反义词的类别分析以及新加坡华裔中学生对相对反义词的辨析研究 (Аналіз категорій антонімів сучасної китайської мови та Дослідження ідентифікації учнями китайських середніх шкіл відносних антонімів у Сінгапурі) С.10-50
27. 陶永祥 (2008) “毛泽东笔下的诗文典故” (Алюзії на поезію Мао Цзедуна). С.145
28. 谢文庆 (2015) 现代汉语反义词的特点 (Характеристика антонімів сучасної китайської мови). С.1-5
29. 徐安崇 反义词应用词 (2000) (Xu Anchong Словник антонімів китайської мови). С.100-120
30. 徐安崇 (2000) 反义词应用词典 (Сюї Енчунь. Словник антонімів китайської мови). С.245-250

31. 于明善, 说词解字辞书研究中心 (2013) 同义词、近义词、反义词、组词、造句、多音多义字词典 (全新辨析版) 华语教学出版社 (Словник синонімів, антонімів, омографів китайської мови). С.342-350
32. 张建超, 陈淑娟(2016) “随文增量阅读1+1 (五年级下册) (Поступове читання з текстом 1+1 (молодший п'ятий клас)). с.8-9
33. 朱景松, 主编 (2000) 现代汉语反义词词典 (Сучасний словник китайських антонімів) С.83-126
34. 中华人民共和国教育法(1979). (Закон про освіту Китайської Народної Республіки). Відновлено з http://www.gov.cn/banshi/2005-05/25/content_918.htm
35. 中华人民共和国宪法 (1982) (Конституція Китайської Народної Республіки) Відновлено з http://www.gov.cn/guoqing/2018-03/22/content_5276318.htm